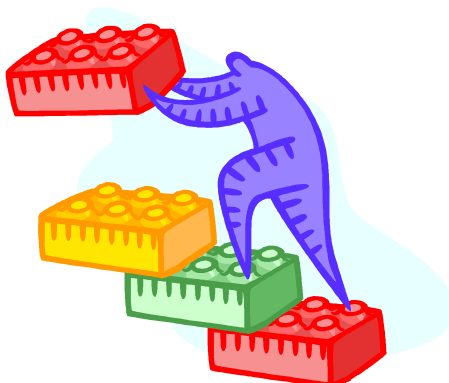

Februari 2015

SROI
Social Return On Investment
TOOLKIT SROI voor alle gemeenten
in regio Noord-Holland Noord

*Regionale standaard voor de
toepassing van SROI in de
arbeidsmarktregio Noord-Holland
Noord.*

Inhoudsopgave

1. Algemeen	3
Social Return	3
2. Rol team en coördinator	3
Team SROI en relatie met contractbeheer	4
Communicatie en expertise	4
3. De Bouwblokmethode	5
Reeds ingezette sociaal maatschappelijke initiatieven	5
De waardetabel	6
4. Het proces	6
5. Bijlagen	8
6. Begrippen	9

1. Algemeen

In de regio Noord-Holland Noord zijn alle 17 gemeenten lid van het RPA-NHN. Middels het Programma Inclusieve Arbeidsmarkt worden verschillende arbeidsmarktinitiatieven vorm gegeven. Eén van de projecten die onder dit Programma is uitgewerkt is Social Return On Investment (SROI). Door in 2 pilotgemeenten de toepassing van SROI uitgebreid te volgen is een standaard-methodiek ontwikkeld. Deze methodiek, afgeleid van de bouwblokmethode in Amersfoort, is beschreven in de Toolkit 1.0 en in juli 2013 geaccordeerd door de Stuurgroep van het RPA-NHN.

Vanaf juli 2013 is het daarmee beleid geworden dat in onze arbeidsmarktregio SROI wordt toegepast bij alle inkopen/aanbestedingen, boven de Europese drempel (in de nieuwe toolkit 3.0 is dit gewijzigd in alle aanbestedingen boven de €200.000,-). En dat SROI wordt toegepast volgens de methode zoals beschreven in de Toolkit 1.0.

Vanaf dat moment zijn gemeenten, in meer of minder mate, aan de slag gegaan met SROI. Begin 2014 zijn de resultaten hiervan over 2013 geëvalueerd. In december 2014 is er opnieuw geëvalueerd. In deze evaluaties zijn onder meer ook de knelpunten en oplossingsrichtingen beschreven. De laatste evaluatie is inmiddels vastgesteld door de stuurgroep met het advies de oplossingsrichtingen te verwerken in een Toolkit 3.0 zoals deze hier voor u ligt.

Social Return

Bij Social Return gaat het erom dat een investering die de gemeente doet, naast het 'gewone' rendement ook een concrete sociale winst (return) oplevert. Noord-Holland Noord is een economisch sterke en bedrijvige regio, waar iedereen die kan werken ook een kans moet krijgen om aan de slag te gaan.

Als een gemeente in regio NHN bij een aanbesteding de Social Return-verplichting van toepassing verklaart, dan is de opdrachtnemer verplicht om in principe 5¹% van de aanneemsom te besteden aan versterking van de sociale infrastructuur door middel van aanvullende inspanningen. Daarbij mag rekening gehouden worden met de bedrijfsvoering.

Bij deze inspanning gaat het primair om het plaatsen van medewerkers met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld kandidaten uit de WWB, WW, Wajong, WIA en WSW. Daarnaast kan ook gedacht worden aan BBL (leerwerktrajecten) en BOL (stages). Als er in dit kader extra kosten gemaakt worden, kunnen die, na overleg, ook worden opgevoerd als Social Return waarde (denk bijvoorbeeld aan opleidingskosten, leermeester, etc.).

2. Rol team en coördinator

Het opnemen van SROI in het contract en het toezien op naleving van de SROI verplichting uit het contract is primair de verantwoordelijkheid van de contractbeheerder van de betreffende gemeente. De kaders en de voorwaarden voor de toepassing van SROI zijn regionaal vastgesteld. Dit om met één gezicht naar werkgevers op te kunnen treden. Deze kaders en voorwaarden zijn beschreven in deze toolkit. Ter bevordering van de expertise op het gebied van SROI en ter ondersteuning bij de concrete invulling van de SROI verplichting van de werkgever, zijn er in de arbeidsmarktregio drie regionale Werkgeversservicepunten (WSP's) ingericht waar de regionale SROI coördinator bij aansluit.

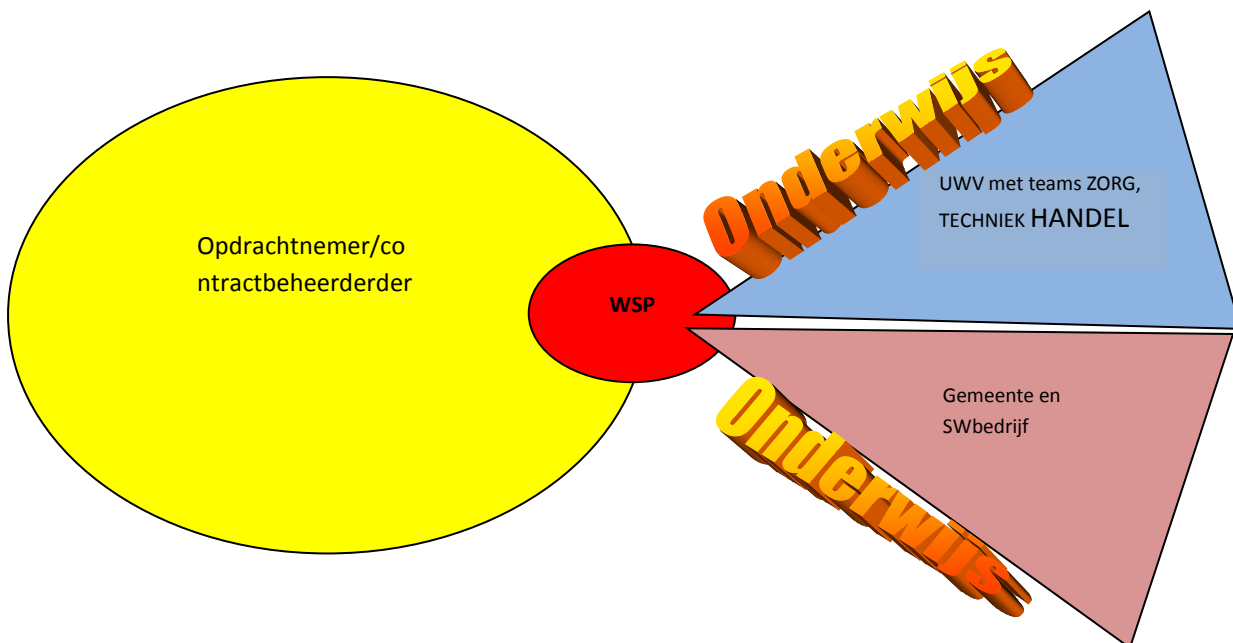
¹ Afhankelijk van specifieke kenmerken aanbesteding kan dit percentage vooraf omhoog of omlaag worden bijgesteld.

Team SROI en relatie met contractbeheer

De coördinator denkt mee en adviseert de opdrachtgever/contractbeheerder om invulling te geven aan zijn SROI verplichting. De opdrachtgever/contractbeheerder is zowel eindverantwoordelijk voor het vaststellen van het SROI percentage als voor de vaststelling of aan de SROI verplichting is voldaan. Als de contractbeheerder aanleiding ziet om het SROI percentage te wijzigen, neemt deze vooraf contact op met de coördinator SROI.

Het SROI team (WSP) werkt proactief ter ondersteuning van de invulling van de SROI verplichting waarbij de keuzevrijheid van de opdrachtnemer centraal staat. Het team verbindt de verschillende netwerken (gemeenten, UWV, SW-bedrijven etc.) en heeft zodoende toegang tot alle kandidaten uit de brede doelgroep. Verschillende systemen zijn toegankelijk (SONAR, WBS, SUWI, Werk.nl, uitkeringsadministratie, etc.).

Het WSP is de schakel tussen het werkgeversveld en de kandidaten uit de verschillende doelgroepen.

Communicatie en expertise

Daarnaast zorgt de coördinator SROI voor informatie en communicatie en voor vergroting van de kennis m.b.t. SROI bij alle betrokkenen. De coördinator SROI zorgt ook voor kennisdeling en netwerkactiviteiten, zowel intern als extern en volgt de ontwikkelingen SROI, lokaal, regionaal en landelijk.

3. De Bouwblokmethode

Aanbestedingen

- SROI wordt toegepast bij alle aanbesteding boven de €200.000,-
- Bij aanbestedingen onder de €200.000,- is het aan coördinator en contractbeheerder of het haalbaar en proportioneel is SROI mee te nemen;

Contracteis

- Bij deze aanbestedingen is de SROI verplichting in het bestek een contractvoorwaarde (geen gunningscriterium);
- Het is mogelijk om het én als contracteis, én als gunningscriterium toe te passen;
- Bij toepassing als contracteis is toepassing breder in de organisatie van de opdrachtnemer toegestaan. Bij toepassing als gunningscriterium moet de SROI toegepast worden op de opdracht zelf;

Percentage van de aanneemsom

- Bij de bepaling van het percentage van de aanneemsom dat wordt geëist, is het proportionaliteitsbeginsel van belang. Het percentage moet altijd proportioneel zijn t.o.v. de opdracht. Dit betekent dat bij iedere aanbesteding afgewogen moet worden welk percentage haalbaar en proportioneel is;
- Als richtlijn geldt een percentage van 5% van de aanneemsom;
- In gevallen waarin bij voorbeeld de loonsom laag is, kan het percentage naar beneden worden bijgesteld;
- Maar in gevallen waarin de loonsom hoog is of waar door andere oorzaken een hoog percentage SROI is gerechtvaardigd, kan het percentage naar boven toe worden bijgesteld;
- Indien afgeweken wordt van het standaardpercentage van 5% moet altijd overleg plaatsvinden met de SROI coördinator;
- Het bepalen van de hoogte van het percentage dient op grond van de onderhavige opdracht te geschieden. Dat later in goed overleg de invulling wordt besproken en dat dit ook mogelijk is buiten de opdracht, doet geen afbreuk aan het proportionaliteitsbeginsel;
- De betreffende coördinator informeert de coördinatoren van de andere subregio's hierover;

Ook voldaan bij 7% fte uit doelgroep

- Indien opdrachtnemer aan kan tonen dat binnen zijn bedrijf reeds 7% of meer van het personeel (in fte) bestaat uit mensen vanuit de doelgroepen, is daarmee ook aan de SROI-verplichting voldaan (zie paragraaf 'Reeds ingezette sociaal maatschappelijke initiatieven');

Concrete invulling SROI

- Opdrachtnemer heeft de regie bij invulling zodat deze past bij de bedrijfsvoering;
- De coördinator en het team SROI adviseren en denken mee over de invulling SROI;
- Voor de invulling kan een mix gemaakt worden uit de verschillende blokken van de waardetabel;
- De focus wordt gelegd op stimulering van de creatieve mogelijkheden tot het bieden van werk(ervaring);
- Er wordt geprobeerd om draaideurconstructies te voorkomen door ook te kijken naar behoud van werkgelegenheid;

- Als de opdracht ten einde loopt, wordt gekeken of het vastgestelde SROI percentage is behaald;
- Of het SROI percentage is behaald, wordt vastgesteld door de contractbeheerder/projectleider;
- Zeker bij lang lopende aanbestedingen is het raadzaam tussentijds te checken of men op koers loopt;
- Bij niet of onvoldoende nakoming van de SROI verplichting is de contractbeheerder/projectleider verantwoordelijk voor het opleggen van een boete.

Reeds ingezette sociaal-maatschappelijke initiatieven

Er zijn bedrijven en organisaties die al heel veel doen aan sociale initiatieven en maatschappelijk ondernemen en/of al heel veel mensen vanuit de doelgroep in dienst hebben. Voor deze bedrijven is het soms niet mogelijk om ook nog eens 5% extra aan SROI in te vullen. Als hier niets mee gebeurt, worden deze bedrijven in feite gestraft voor hun sociaal gedrag en dit is niet gewenst. Er zal meer gekeken moeten worden naar het bedrijf als geheel en niet alleen naar de aanbesteding.

Als deze bedrijven kunnen aantonen dat 7% of meer van het bestaand personeel (in fte) wordt ingevuld vanuit de doelgroep, is daarmee aan de SROI verplichting voldaan.

Bij het kijken wat er al aan bestaand personeel uit de doelgroep in dienst is, moet gekeken worden naar de duurzaamheid van de arbeidsbeperking.

Arbeidsbeperkingen worden duurzaam genoemd als:

1. verbetering van de belastbaarheid is uitgesloten, of
2. verbetering van de belastbaarheid niet of nauwelijks is te verwachten.

Of dit het geval is wordt bepaald door de achterliggende uitkerende instantie.

De Waardetabel²

Kenmerkend voor de gekozen aanpak is een structuur van maatwerk en bouwblokken. Hierbij wordt de inzet op SROI gewaardeerd op basis van de afstand tot de arbeidsmarkt die de kandidaat heeft in combinatie met de inspanning die de werkgever moet leveren om de kandidaat naar werk te begeleiden (zie onderstaande tabel vanuit de Flyer).

Soort en evt. duur van de uitkering	Waarde Social Return inspanning (op basis van een jaarcontract fulltime)
< 2 jaar in participatiewet (of voorliggende voorziening)	€ 30.000,=
> 2 jaar in participatiewet (of voorliggende voorziening)	€ 35.000,=
< 1 jaar in WW (Werkloosheidsuitkering)	€ 10.000,=
> 1 jaar in WW (Werkloosheidsuitkering)	€ 15.000,=
WIA/WAO (Arbeidsongeschiktheidsuitkering)	€ 30.000,=
Wajong (Voorziening Jonggehandicapte)	€ 35.000,=
Leerling BBL (Beroepsbegeleidende Leerweg)	€ 15.000,=
Leerling BOL (Beroepsopleidende Leerweg) en stages	€ 5.000,=
WSW (Wet Sociale Werkvoorziening detachering, diensten)	Betaalde rekeningen aan SW-bedrijf

² Bij samenloop wordt de hoogste waarde uit de tabel gehanteerd.

Overige kosten bij invulling SROI (bijvoorbeeld: opleidingskosten, kosten leermeester etc.)	Daadwerkelijk (aantoonbaar) gemaakte kosten
---	---

De opdrachtnemer/ondernemer kan zelf de verschillende Social Return-inspanningen combineren in een optimale mix, passend bij de bedrijfsvoering.

4 Het proces

- De bestektekst SROI wordt meegestuurd met de standaard offerteaanvraag van de gemeente.
- Bij de offerteaanvraag wordt de bijlage met informatie over SROI meegestuurd.
- De aanbesteding wordt gegund aan een opdrachtnemer. De opdrachtnemer geeft met zijn inschrijving op de aanbesteding aan te voldoen aan de eis en/of criteria van de Social Return-verplichting.
- De afdeling inkoop of de vakafdeling/het projectbureau neemt na gunning contact op met het team SROI om aan te geven wie de opdrachtnemer is geworden, wie contractbeheerder is, welke levering, werk of dienst het betreft en de aanneemsom.
- De coördinator SROI neemt, evt. met de contractbeheerder, contact op met de opdrachtnemer.
- De SROI-initiatieven van de opdrachtnemer worden door de coördinator SROI opgenomen in de standaard Excellijst.
- Indien de opdrachtnemer kan aantonen dat binnen zijn bedrijf 7% of meer van de aanneemsom is besteed aan personeel uit de verschillende doelgroepen, heeft de opdrachtnemer daarmee aan zijn SROI-verplichting voldaan (zie paragraaf 'Reeds ingezette sociaal maatschappelijke initiatieven').
- Gedurende de looptijd van de overeenkomst is er periodiek contact tussen opdrachtnemer en coördinator SROI en/of contractbeheerder over de concretisering van de SROI verplichting. De definitieve berekening van het afgesproken percentage van de gefactureerde aanneemsom gebeurt aan het einde van de looptijd van de overeenkomst. De opdrachtnemer levert hiervoor de gegevens aan de coördinator SROI. deze controleert de gegevens en koppelt terug aan de opdrachtnemer en aan de opdrachtgever/contractbeheerder.
- De opdrachtgever/contractbeheerder stelt vast of het afgesproken percentage behaald is;
- Indien de opdrachtnemer niet heeft voldaan aan de SROI-verplichting, wordt een gesprek tussen opdrachtnemer en opdrachtgever aangegaan.
- Indien opdrachtnemer toch niet voldoet of kan voldoen aan zijn SROI-verplichting, wordt een boete opgelegd conform wat in het contract is vastgelegd.
- De contractbeheerder informeert de coördinator SROI over de hoogte van de opgelegde boete.
- De contractbeheerder is verantwoordelijk voor het contract en dus voor de nakoming van de SROI-verplichting.
- De coördinator SROI kan gedurende het hele proces ingezet worden voor hulp, advies en dergelijke.

5. Bijlagen

Er is een aantal standaarddocumenten ontwikkeld die gebruikt kunnen worden bij de toepassing van SROI.

1. Programma van eisen

Er is een uniform Programma van eisen opgesteld die bij de aanbestedingen gebruikt kan worden (zie bijlage: Programma van eisen).

2. Bijlage bij aanbestedingsformulieren

Er is een uniforme bijlage gemaakt die bij de gunningspapieren meegestuurd kan worden. In deze bijlage wordt aan de opdrachtnemer uitgelegd wat SROI is en wat er van de opdrachtnemer op dit onderdeel verwacht wordt (zie: bijlage SROI).

3. Excellijst invulling SROI

Er is een standaard Excellijst gemaakt waarop de initiatieven die de gegunde partij inzet om invulling te geven aan zijn SROI-verplichting, kunnen worden bijgehouden (zie bijlagen: Excellijst invulling SROI).

BEGRIPPEN

Bouwblokmethode	Methode van SROI-invulling waarbij bouwblokken met een transparante waardebeoordeling door de opdrachtnemer op maat kunnen worden gestapeld tot de gewenste Social Return-verplichting. Hierbij wordt de inzet op SROI gewaardeerd op basis van de afstand tot de arbeidsmarkt die de kandidaat heeft in combinatie met de inspanning die de werkgever moet leveren om de kandidaat naar werk te begeleiden
Contractbeheerder	Ook wel projectleider of opdrachtgever
Coördinator SROI	Aanspreekpunt in de subregio voor vragen m.b.t. SROI.
Leerling BBL	Leerling in de Beroepsbegeleidende Leerweg
Leerling BOL	Leerling in de Beroepsopleidende Leerweg
Opdrachtnemer	Het bedrijf dat verantwoordelijk is voor de invulling van de SROI verplichting
SROI	Social Return on Investment; bij Social Return gaat het erom dat een investering die de gemeente doet, naast het 'gewone' rendement ook een concrete sociale winst (return) oplevert
SROI als contractvoorwaarde	SROI als verplichting om in aanmerking te komen voor een aanbesteding
SROI als gunningscriterium	SROI als voordeel bij het in aanmerking komen voor een aanbesteding
Wajong	Voorziening jonggehandicapte
WAO	Arbeidsongeschiktheidsuitkering
WIA	Arbeidsongeschiktheidsuitkering
WSP	Werkgeversservicepunt; een samenwerkingsverband van UWV, gemeente(n), SW-bedrijven (sociale werkplaatsen) en andere partijen
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WW	Werkloosheidsuitkering
WWB	Bijstand